

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหลีในบริบทของสื่อหลอมรวม” เป็นการศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหลีในบริบทของสื่อหลอมรวม 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อหลอมรวมของกลุ่มเป้าหมายในการเข้าถึงข้อมูลทางวัฒนธรรม 3) เพื่อได้แนวทางการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติหลีในบริบทของสื่อหลอมรวม โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

3.1.1 การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดประชากร งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการสื่อสารมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมชนชาติหลีภายใต้บริบทการหลอมรวมสื่อ โดยใช้เมืองตงฟาง มณฑลไห่หนานเป็นพื้นที่วิจัยหลัก เมืองตงฟางมีประชากรรวม 468,100 คน (Statistical Bulletin on National Economic and Social Development of Dongfang City, 2567)

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือตัวแทนของชนชาติหลี ที่ใช้แพลตฟอร์มและแอปพลิเคชันในการรับรู้ข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรม โดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดประชากรจากสูตรของ *ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ตามสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม
N แทน จำนวนกลุ่มประชากรทั้งหมด ที่ใช้ในการศึกษา
e แทน ระดับความคลาดเคลื่อนของการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงแทนค่าในสูตรได้ ดังนี้

เมื่อแทนค่าตามสูตร

$$\begin{aligned} n &= 468,100 / [1 + 468,100 (0.05)^2] \\ &= 468,100 / [1 + 468,100 (0.025)] = 399.99 \\ &= 400 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้นในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดตัวอย่างไว้ไม่น้อยกว่า 400 ตัวอย่าง

3.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และเอกสารเกี่ยวกับการสื่อสารมรดกวัฒนธรรมจากพฤติกรรมผู้รับสารผ่านสื่อหลอมรวม

แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Closed-Ended) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended)

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วยชุดคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรที่ใช้แพลตฟอร์มในการรับรู้ข้อมูล มรดกทางวัฒนธรรม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้

ส่วนที่ 2 ชุดคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรม พฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อ เป็นคำถามแบบมาตรวัดประเมินค่า ชนิดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมโดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมในด้านการนำเสนอรูปแบบเนื้อหา และการเลือกช่องทางการสื่อสารผ่านสื่อหลอมรวม สื่อดั้งเดิม หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และสื่อใหม่ สื่อออนไลน์ แพลตฟอร์ม วิดีโอสั้น แอปพลิเคชันมือถือ การจัดกิจกรรมพิเศษ ส่วนพฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อ ได้แก่ ความสนใจเข้าใจและมองเห็นคุณค่า การมีส่วนร่วมในการแชร์เนื้อหาและสร้างเนื้อหา การเข้าร่วมกิจกรรมด้านวัฒนธรรม

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะของงานวิจัย เป็นแบบคำถามปลายเปิดเพื่อให้กลุ่มที่ใช้แพลตฟอร์มในการรับรู้ข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรมประกอบการเพื่อนำไปเป็นข้อมูลเพื่อให้ได้แนวทางที่เหมาะสมในการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชาติไทย โดยให้ความคิดเห็นอย่างอิสระ

การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

เมื่อสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดและทฤษฎี การศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้องเสร็จแล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือเป็นขั้นตอนหลังจากการสร้างเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว ดังนั้นเพื่อความถูกต้อง ผู้วิจัยนำไปตรวจสอบเครื่องมือ (สุวิมล ติรภานันท์. 2543: 50) ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้สอบถามได้นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา รูปแบบของแบบสอบถาม (Format) ความเหมาะสมด้านภาษา (Wording) ความสมบูรณ์ของคำชี้แจง และความเหมาะสมของการใช้เวลาในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามข้อเสนอแนะ

2. การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยในการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาได้ดำเนินการโดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาถึงความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับแบบสอบถามเป็นรายข้อ วิธีการพิจารณาแบบนี้จะเรียกว่า การหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence : IOC) โดยมีสูตรการการคำนวณ ดังนี้

$$\text{สูตร } ioc = \frac{\sum r}{n}$$

เมื่อ IOC คือ ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

ΣR คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ด้วยการแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

+1 ข้อคำถามวัดได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัย

0 ข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

-1 ข้อคำถามวัดไม่ได้ เพราะไม่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

การเลือกข้อคำถามที่ใช้ในการวิจัยด้วยค่า IOC โดยใช้เกณฑ์ค่ามากกว่าหรือเทียบเท่า 0.5 สำหรับค่าที่ น้อยกว่า 0.5 นำมาปรับปรุงตามหรือตัดออกไปตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ค่า IOC มีค่า 0.92

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัยมี 3 ท่าน ดังนี้

1. อาจารย์ ดร.ภุทธิพัฒน์ แก้วตาธนวัดนา	คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
2. ผศ.ดร.เสาวนีย์ วรรณประภา	ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายกิจการคณะนิเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
3. รองศาสตราจารย์อภิวรรณ ศิรินันทนา	อาจารย์ประจำหลักสูตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการการสื่อสาร
คณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. การหาความเชื่อถือได้ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ข้างเคียง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์หาค่าทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถามและค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แบบครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งกำหนดว่าจะต้องได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป จึงจะยอมรับว่ามีความเชื่อถือได้

4. การหาคุณภาพของเครื่องมือครั้งนี้ สามารถหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือได้ค่าแอลฟาสัมประสิทธิ์ (α - Coefficient) ในชุดคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวม มีค่าเท่ากับ 0.84 ดังนั้นแบบสอบถามชุดนี้จึงมีความน่าเชื่อถือในระดับสูง

5. นำเครื่องมือที่ทดลองใช้แล้วมาปรับแก้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในส่วนของคุณลักษณะข้อมูล สามารถจำแนกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสาร หนังสือ งานวิจัย บทความ ตลอดจนเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสื่อสาร และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อหลอมรวม โดยทำการศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ และ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการศึกษาข้อมูลการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวมเป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมด้วยวิธีการเก็บข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มเป้าหมายที่ได้ตอบแบบสอบถามสำรวจการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวม มีการแจกแบบสอบถามเพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 ชุด จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปตรวจสอบความถูกต้อง และวิเคราะห์เหตุผล พร้อมสรุปผลงานวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบสอบถามให้กับกลุ่มเป้าหมายที่มีการสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวม พฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อ เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยตนเอง โดยการประสานให้คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการร่วมตอบแบบสอบถามสำหรับการวิจัย และเพื่อการขออนุญาตเก็บข้อมูลจาก ที่ใช้แพลตฟอร์มในการรับรู้ข้อมูล มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อนัดวัน และเวลาที่เหมาะสมในการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ผ่านการตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์
2. นำแบบสอบถามที่ถูกต้องเรียบร้อยแล้วมาลงรหัสเพื่อประมวลผลข้อมูล

เกณฑ์การคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้นมี ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของแต่ละอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.8 \end{aligned}$$

ผู้วิจัยได้ดำเนินการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาจัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.21 - 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.41 - 4.20 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.61 - 3.40 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.81 - 2.60 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.80 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.1.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อนำเสนอข้อมูลในลักษณะตารางแสดงผลตามที่ได้วิเคราะห์ค่าทางสถิติและพรรณนาความตามเนื้อหาที่ได้วิเคราะห์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

1. ข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ ด้านอายุ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพและ ด้านรายได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย S.D. และค่าร้อยละ (percentage)
2. การสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมผ่านสื่อหลอมรวมและพฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อ ใช้สถิติใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย S.D. และค่าร้อยละ (percentage)

3.2 การวิจัยคุณภาพ

การศึกษาในขั้นตอนนี้ ใช้วิธีการเชิงคุณภาพ (Qualitative method) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในมิติต่างๆ ที่มีความหลากหลาย โดยผู้วิจัยเลือกเก็บข้อมูลจากตัวแทน ดังนี้

- ผู้แทนภาครัฐ/ภาคเอกชน ประกอบด้วย ผู้สืบทอดวัฒนธรรม ผู้ประกอบการด้านสื่อ นักวิชาการด้านวัฒนธรรม เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรม ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสื่อสารสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของชนชาติลี ใน 5 หน่วยงานหลักในเมืองตงฟาง ได้แก่ สำนักงานกิจการชาติพันธุ์ ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์สื่อรวม สำนักงานเทศบาลเมืองตงฟาง และศูนย์ข้อมูลเครือข่ายด้านวัฒนธรรม หน่วยงานละ 1 คน คน รวมทั้งหมด 5 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) อันเป็นการเลือกตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพิจารณาว่ามีความเหมาะสม ดังรายละเอียดดัง ตารางต่อไปนี้

ลำดับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงาน	ตำแหน่ง/หน้าที่
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 1	สำนักงานกิจการชาติพันธุ์	รองผู้อำนวยการ
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 2	ศูนย์วัฒนธรรมเมืองตงฟาง	รองผู้อำนวยการ
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 3	ศูนย์รวมสื่อ	หัวหน้าฝ่าย
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 4	สำนักงานเทศบาลเมืองตงฟาง	หัวหน้าสำนักงานเทศบาล
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คนที่ 5	ศูนย์ข้อมูลเครือข่ายด้านวัฒนธรรม	ผู้อำนวยการ

ตารางที่ 3.1 ตารางลำดับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หน่วยงานและตำแหน่ง

3.2.2 วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposeful Selection) เป็นการเลือกแบบไม่มีโครงสร้างที่ เคร่งครัด มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการที่ไม่ซับซ้อน จุดมุ่งหมายหลักของการเลือกตัวผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบนี้ไม่ใช่เพื่อได้กลุ่มที่เป็นตัวแทน แต่เพื่อที่จะได้ตัวแทนที่เหมาะสมที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ สำหรับแนวคิด จุดมุ่งหมาย

และวัตถุประสงค์ของการศึกษา (ชาย โพธิ์สิตา, 2550) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เลือกมีลักษณะเป็น “Information-rich case” คือ มีข้อมูลให้ศึกษาในระดับลึกได้มาก และสามารถสะท้อนความเป็นจริงได้ดีที่สุด ซึ่งจะมีความหมายต่อจุดมุ่งหมายหลักของการวิจัย เพื่อให้ได้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากที่สุด

3.2.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ใช้แนวคำถามในการสัมภาษณ์ (Interview) โดยสร้างขึ้นเป็นแบบแนวคำถาม (Interview Guide) ที่มีความยืดหยุ่น เปิดกว้าง เปิดโอกาสให้ผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญสามารถแสดงความคิดเห็นหรือทรรศนะได้อย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ประเด็นที่ต้องการ มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพ บริบทของการสื่อสาร การใช้สื่อหลอมรวมช่องทางต่างๆ ในการเข้าถึงข้อมูล เรื่องราวเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์
2. สร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ในประเด็นด้านการสื่อสาร ด้านการผสมผสานเทคโนโลยีสื่อหลอมรวม และด้านพฤติกรรมการรับรู้และการใช้สื่อ
3. นำแนวคำถามในการสัมภาษณ์ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว
4. นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสาร เพื่อตรวจสอบและพิจารณาความถูกต้องเพื่อปรับปรุงและแก้ไขแนวคำถามในการสัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
5. จัดพิมพ์แนวคำถามในการวิจัย และนำแนวคำถามในการวิจัยไปใช้ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญต่อไป

3.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในส่วนของการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยจำแนกวิธีการเก็บข้อมูลได้ดังนี้

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) การเก็บข้อมูลศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ผลงานทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เบื้องต้น สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. การเก็บข้อมูลแบบการสังเกตแบบมีส่วนร่วมจากการที่ผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมกับชาติพันธุ์ โดยการเข้าร่วมในกิจกรรมประจำวันหรือปฏิสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรม ความเชื่อ และข้อมูลเกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก
3. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth interview) ใช้การสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยผู้วิจัยได้ทำการลงพื้นที่ เพื่อไปพบกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและอธิบายถึงความเป็นมา ความสำคัญ วัตถุประสงค์และประโยชน์ของงานวิจัย อีกทั้งผู้วิจัยได้พูดคุยแบบเป็นกันเองและใช้ภาษาในการสื่อสารที่เข้าใจง่าย เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน นำไปสู่การสร้างความร่วมมือที่ดีในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้จัดทำตารางการนัดหมายผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อจะทำการสัมภาษณ์ข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในครั้งต่อไป

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลเพื่อให้เกิดความถูกต้องแม่นยำด้วยวิธีการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) ด้านแนวคิดทฤษฎี โดยการใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยการอธิบายทบทวนข้อมูลหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จอีก 1 ครั้ง และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล โดยการจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่เหมือนกันไว้ในกลุ่มประเภทเดียวกัน และใช้ทฤษฎีทางการสื่อสาร ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหา ช่องทางการสื่อสาร และการใช้สื่อหลอมรวม มาวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อเป็นการยืนยันความน่าเชื่อถือของข้อมูล

3.2.6 การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้จากการค้นคว้าเอกสาร ผลงานวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึก นำมาวิเคราะห์สรุปประเด็นเพื่อให้ตอบปัญหาการวิจัยและถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ และนำเสนอข้อมูลตามประเด็น เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทาง “การสื่อสารมรดกทางวัฒนธรรมของชาติหัตถ์ในบริบทของสื่อหลอมรวม”